

A STUDY ON THE RELATIONSHIP BETWEEN ENTREPRENEURSHIP TYPES AND PERSONALITY TYPES

GİRİŞİMCİLİK TİPLERİ VE KİŞİLİK TİPLERİ
İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Mert ÖZGÜNER¹

Abstract

Entrepreneurship is a dynamic force for economic development has a crucial role since. Establish and maintain a job, it is not very easy. In entrepreneurial courage, must have a combination of talent and creativity. This can only incorporate these factors, it is possible thanks to the entrepreneurs. Entrepreneurship tend or intend to entrepreneurship are many factors which have a decisive influence. These include financial resources, education, role models, work experience, faith, family, culture, and personality traits are prominent. In this study, the effects of entrepreneurship entrepreneurs who are focused on personality traits. In this context, entrepreneurial types, nature-based missions as the original, internal, institutional, professional, technical, entrepreneurial and environmentalists are divided into seven categories including. In addition, the original was categorized as entrepreneurial orientation-references, strategist, tactical and traditional (administrative), including four groups were formed. Obtained entrepreneurial types commonly used in the literature whether some personality ilişkş of approaches have been examined. Working with all types of entrepreneurship at the end of a close relationship between personality types were found to be.

Keywords: Entrepreneurial, entrepreneurial types, personality types

Özet

Girişimcilik, ekonominin gelişmesi için dinamik bir güç olmasından dolayı hayati bir öneme sahiptir. Bir işi kurmak ve onu devam ettirmek çok kolay olmamaktadır. Girişimcilerde, cesaret, yetenek ve yaratıcılığın bir arada bulunması gerekmektedir. Bu da ancak bu faktörleri bünyesinde barındıran girişimciler sayesinde mümkün olabilmektedir. Girişimcilik eğiliminde ya da girişimcilik niyetinde belirleyici etkiye sahip olan birçok unsur vardır. Bunlar arasında finansal kaynaklar, eğitim, rol modelleri, iş tecrübesi, inanç, aile, kültür ve kişilik özellikleri öne çıkanlardır. Bu çalışmada girişimciliğe etki eden girişimci kişilik özellikleri üzerinde durulmaktadır. Çalışma literatür taraması şeklinde gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda girişimcilik tipleri, nitelik-misyon temelli olarak orijinal, iç, kurumsal, profesyonel, teknik, girişimci ve çevreci olmak üzere yedi kategoriye ayrılmıştır. Ayrıca girişimcilik yönelim-referans olarak kategorize edilerek orijinal, stratejist, taktik ve geleneksel (idari) olmak üzere dört grup oluşturulmuştur. Elde edilen girişimcilik tipleri ile literatürde yaygın olarak kullanılan bazı kişilik yaklaşımları arasında ilişki olup olmadığı incelenmiştir. Çalışma sonunda girişimcilik tipleri ile kişilik tipleri arasında yakın ilişkilerin olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Girişimcilik Tipleri, Kişilik Tipleri

¹ Öğr.Gör., Adıyaman Üniversitesi, mozguner@adiyaman.edu.tr

Giriş

Girişimcilik konusu sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçişle birlikte büyük bir önem kazanmış ve ekonomik gelişmeyi sağlayan temel itici güç olarak kabul edilmeye başlanmıştır. Dolayısıyla da girişimcilik pek çok disiplinden araştırmacının ilgi odağı olmuştur. Bu ise kavramın çok disiplinli bir alan olarak gelişmesini sağlamış ve literatürde hala girişimcinin kim olduğu ve girişimciliğin ne olduğu konusunda ortak bir fikir birliği bulunamamasına neden olmuştur. Fakat buna rağmen girişimciliğin tanımında ve belirleyici özelliklerinde ekonomik, sosyal ve psikolojik faktörlerin oldukça önemli olduğu herkes tarafından kabul edilmektedir.

Psikoloji, fırsatları keşfetme ve değerlendirme safhasında “niçin belirli insanlar fırsatları kovalarken diğerleri böyle bir şeyle uğraşmamaktadır?” sorusunun cevabını aramaktadır. Bu sorunun cevabını ararken ise girişimciye ve özellikle de girişimcinin kişilik özelliklerine odaklanmaktadır. Psikologlar, girişimcilikle ilgili bazı insanların sahip olduğu ve diğerlerinde olmayan kalıcı karakteristiklerin bir fonksiyonu olan teoriler önermişlerdir. Bu perspektife göre, başarıya ihtiyaç olma, riske katlanabilme istekliliği, kendine güvenme ve belirsizliklere dayanma gibi kişisel özellikler insanların girişimciliği seçmesini etkilemektedir. Psikolojik yaklaşımlar genellikle girişimcilerin ortaya çıkardıklarına değil, onların fırsatları kendi çıkarlarına kullanma kararlarına odaklanır (Özkul ve Dulupçu,2007: 69).

Girişimcilik ve girişimci günümüzde yaşam kalitesini yükseltmeye yönelik tüm alanlarda önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Buna bağlı olarak da yenilik, risk alma, belirsiz koşullara tolerans, başarıya ihtiyacı ve kontrol merkezi gibi kavramlar sıkça duyulmaktadır. Girişimcilik kavramı tüm alanlarda kalkınma ve gelişmenin temel faktörü olarak görülmektedir.

Girişimcilik Kavramı

Genel olarak girişimcilik, çevresel etkilerin oluşturduğu fırsatlardan yararlanmak veya yeni fırsatlar yaratmak amacıyla, ekonomik ürün ve hizmet üretmek için üretim faktörlerine sahip olma, bunları örgütleme ve risk alma yeteneği ile ilişkilidir. Bu kapsamda Hisrich ve Peters'in tanımına göre girişimcilik; ekonomik, psikolojik ve sosyal riskler üstlenmeyi göze alıp zaman ve gayret harcıyarak farklı bir değer yaratma sürecidir (Çarıkcı ve Koyuncu,2010: 6).

Girişimcilik kavramı, Fransızca “entreprendre” ve Almanca'da “unternehmen” sözcüklerinden türetilen ve Türkçe'de “üstlenmek” anlamına gelen bir fiili ifade eder (Güney, 2008: 55). Gerçekte girişimci, bir işletmeyi organize eden, yöneten ve risk alan kişiyi ifade eder. Girişimcilerin birer dahiden ziyade zihinsel becerileri eşit düzeyde olan (sayısal, sözel vb), bu becerilerini dengeli bir şekilde kullanan ve aynı zamanda da sosyal becerileriyle destekleyen kişiler olduğu görülmektedir (Hartog, von Praag and van der Sluis, 2010).

Girişimcilik; yaşadığımız çevrenin yarattığı fırsatları sezme, o sezgilerden düşler üretme, düşleri projelere dönüştürme, projeleri yaşama taşıma ve zenginlik üreterek insan yaşamını kolaylaştırma becerisine sahip olmaktır. Girişimcinin zenginlik üretirken üç temel kaynağı vardır: Kendi enerjisi ve gücü, erişebildiği sermaye ve ilişki kurduğu insanlar. Başka bir tanıma göre ise girişimcilik, çevresel faktörlerden doğan fırsatlardan yararlanma ya da yeni fırsatlar yaratabilme amacıyla ekonomik mal ya da hizmet üretmek için üretim faktörlerine sahip olma, örgütleme yeteneği ve risk alma faktörleri ile bağdaştırılmaktadır. Zamanla ekonomik gelişme sürecine bağlı olarak, girişimci kavramı da bir takım değişimlere maruz kalmıştır (Bozkurt,2007: 94).

Girişimcilik; “bir fırsat algılama ve o fırsatı ele geçirmek için bir organizasyon yaratma faaliyetidir” (Mueller ve Thomas,2001: 52). Girişimcilik; birey ve toplum için değer

yaratan, ekonomik fırsatlara cevap veren veya ekonomik fırsatlar yaratan bireyler tarafından ortaya konulan, getirdiği yeniliklerle ekonomik sistemde değişikliklere neden olan bir süreçtir(Muzyka vd.,1995: 352).

Girişimcilik kavramında yer alan yaygın olgular göz önünde bulundurulduğunda girişimciliğin, kompleks ve çok yönlü unsurlarını kapsayan tanımı söyle ortaya konulabilir. Girişimcilik; “pratikte olmayan bir şeyden bir vizyon yaratma ve oluşturma kabiliyetidir. Bu vizyon, hesaplı risk alma istekliliğini ve başarısızlık olasılığını azaltmak için mümkün olan her şeyi yapmayı içerir. Yaratıcı bir faaliyet olan girişimcilik, enerjinin, bir girişim veya organizasyon başlatmaya harcanmasıdır. Girişimcilik, girişimcinin kendi beceri ve yeteneğini tamamlamak için girişimci bir takım oluşturma kabiliyetini de kapsar. Girişimcilik, kaos ve çelişki ortamında fırsat yaratma becerisi, diğerlerinin sahip olduğu kaynakları bulma, bir araya getirme ve kontrol etme duygusudur. Bu tanımdan da anlaşılabilceği gibi girişimcilik, işletme yaratmaktan daha fazla bir şeydir. Yeni işletme yaratma girişimciliğin en önemli özelliği olsa bile girişimcilik olgusunu bütünüyle ortaya koymaz. Fırsat arama, risk alma, eşsizlik ve yenilik gibi kavramlarda girişimcilik kapsamı içerisinde yer alır (Çevik, 2006: 9).

Girişimciler girişimci olmayanlara göre beceri, yetenek, kapasite, deneyim ve bilişsel algılama ve fırsatı kavrama yönünden, güçlü, hızlı ve esnek motive olma yönünden, değer yaratmayı amaçlayan davranış yönünden, fırsatları keşfetme yönünden, fırsatları bilişsel bir zemine oturtma yönünden, kaynaklarının yeterli olup olmadığına bakmaksızın fırsatları kovalama yönünden, fırsatı formüle etme, yakalama ve uygulama yönünden, teknik bilgileri olumlu biçimlere sokma biçiminden, daha iyimser olma yönünden, daha yüksek iç kontrol talepleri yönünden, belirsizliğe ve kaosa karşı daha fazla toleranslı olma yönünden, yüksek düzeyde başarıma hırslı taşıması yönünden, yeni organizasyon yaratma yönünden, çabuk ve hızlı karar verme ve esneklik yönünden, kendi değerlerine sahip çıkma ve özgüvenleri yönünden, kaynakları kontrol etme istekleri yönünden, bağımsız olma yönünden, öz çıkarlarını gözetme ve kariyerlerini gerçekleştirme yönünden, saklı bilgileri fark etme yönünden, yeni ürün, yenilik, yeni üslup geliştirme yönünden ve değer yaratma yönünden farklı, özel, uzman, becerili, bencil, hilekâr, aktif, yöneten, çıkarıcı, esnek, ilginç ve eylemci kişilerdir. Ancak isini yaparken devletini, toplumunu müşterilerine ve çalışanlarını mağdur etmeyen kişidir (Canbaz vd.,2013: 2).

Girişimcilik Tipleri

Girişimciliği nitelik-misyon temelli kategorize ettiğimizde, orijinal, iç, kurumsal, profesyonel, teknik, girişimci ve çevreci olmak üzere yedi kategoriye ayırabiliriz.

Orjinal girişimcilik; girişimcilerin öncelikle kendi güç, yetenek, algı, sezgi, beceri, ustalık, deneyim, bilgi gibi özelliklerine dayanarak hayallerini düşlerini gerçekleştirmek üzere eyleme geçtikleri ve ilk defa sıfırdan başlayarak kurdukları girişimlerdir (Cin ve Günay,2013: 11).

İç girişimcilik; bir örgütsel ağ içinde veya bir kurulu işletme içinde kendini geliştirmiş bireylerin, (kendi yeteneklerini kanıtlamış) diğer insanlarla ilişki geliştirerek, iletişim kurarak ve bunları kendi yetenek ve değerleriyle yoğurup değerlendirerek kendilerini tanıyıp keşfetmeleri ve kendilerinin farkına varmaları ile başlayan bir başka girişimciliğin içinde filizlenen bir girişimcilik türüdür (Canbaz vd.,2013: 2). İç Girişimci özelliklerine sahip bireylerin daha çok öğretmenlik, psikolog, avukat gibi mesleklere yatkınlığı gözlemlenebilir (Isır, 2006: 64).

Kurumsal girişimcilik; büyük işletmelerin yeni girişimlerin oluşmasına destek vermesi veya var olan küçük işletmeleri destekleyerek yeni girişimlerin oluşturulmasıdır (Tunç, 2007, s.83).

Profesyonel Girişimcilik (Yönetici Girişimcilik): İşletmenin iş yeri içinden lider veya yöneticilere ya da işletme dışından birilerine devredilmesi veya satılmasıdır. Profesyonel boyutta bir girişimci işletmeyi terk ederken bir diğer yeni girişimci işletmeyi devir almaktadır (Cin ve Günay,2013: 11).

Teknik girişimcilik; yüksek teknolojiye sahip, eğitim düzeyleri yüksek, bilgili ve deneyimli girişimcilerin projelerine yapılan yatırımlar olarak tanımlanmaktadır(Cin ve Günay,2013: 11). Teknik Girişimcilik özelliklerine sahip bireyler tesisatçı, elektrikçi, ormancı, makinist, mimar gibi meslek dallarında başarılı girişimler gerçekleştirebilecekleri görülmektedir (Isır, 2006: 64).

Girişimci Girişimciliği: Daha önce belli alanlarda girişimcilik yapmış ve daha sonra işletmelerini satmış olan deneyimli girişimcilerin kendilerine fırsat alanı olarak kuluçkadan yeni çıkan girişimcileri esas almaları şeklinde gelişen bir girişimciliktir. İyi projesi olan, iyi fikri olan ve sağlam bir yenilik geliştirip de bunları eyleme sokmakta güçlük çeken girişimciler için rasyonel bir ortak, iyi bir finansör, yeni bir motivasyon, iyi bir organizatör, cesur ve sağlam bir arkadaşır (Canbaz vd.,2013:3). Yöneticilik, satış elemanı, avukat, politikacı meslek dalları Girişimci Girişimcilik tipine sahip bireylerin başarılı olabilecekleri meslek guruplarıdır (Isır, 2006: 64).

Çevreci girişimcilik; genellikle çevresel sorunlara eğilen ve bu sorunların yarattığı fırsatları ve yenilikleri çevre bilinci ile değerlendiren girişimcilik türüdür (Tunç, 2007, s.84).

Girişimciliği yönelim-referans olarak kategorize ettiğimizde ise, orijinal, stratejist, taktik ve geleneksel (idari) olmak üzere dört grupta inceleyebiliriz (Cin ve Günay,2013: 11).

Orijinal İdealist Girişimcilik

İdealist girişimci stili, hayal, düş ve tutkularını gerçekleştirmek üzere yola çıkan girişimciler için yapılan bir sınıflandırmadır. Aynı zamanda orijinal girişimcilik sınıflandırması tanımına da uygundur. Hayalini, düşünüy, umudunu ve tutkusunu veya orijinal bir şeyi veya yepyeni farklı bir işi veya kendine özgü bir iş fikrini ilk defa girişime dönüştüren orijinal girişimci stili olarak adlandırılır. Bu girişimciler geleceğe yönelimlidir. İdealist girişimcilerde ileriye dönük özel bir girişimcilik vizyonu hâkimdir. Bu girişimciler genellikle iyi bir öngörüye de sahiptirler. Bunlar yaratıcı, yenilikçi, keşifçi, maceracı, meraklı, icatçı, aşırı risk alan, vizyon sahibi girişimcilerdir. İdealist girişimcilik stili aslında kendine özgü ve orijinaldir. Girişimciler kendilerine has vizyon sahibi olup bu bağlamda girişimciliğe yeni boyut ve ufuk kazandıran girişimcilik alanındaki ilklere ve öncülerdir. Yeni bir şeyi icat eden, uygulayan özel kişilerdir. Özellikleri şu şekilde gruplandırılabilir:

- Bu gruptaki girişimciler, geleceğe yönelimlidir. Önemli bir girişimcilik özelliğidir. Bu girişimciler hep gelecekte yaşarlar. Geleceği bu güne taşıyarak inşa ederler.
- İşin, hayalin veya tutkunun gelişimi, sürekliliği, kalıcılığı, takibi girişimcinin maddi çıkarlarından (güdülerinden) önce gelir. Tutku bu stilde ana motivasyondur.
- Yenilikçilik, hareketlilik, esneklik ve hız onların temel ilkeleridir.
- İstekli, arzulu, coşkulu, heyecanlı, hırslı başarıya odaklı bir kişiliğe sahiptirler.
- Her türlü zorluğa, kısıtlara ve çaresizliğe meydan okuma (iddia sahibi olma) ehliyetlerine sahiptirler.
- İş hususunda açıklık, netlik ve basitlik hâkimdir.
- Bu günün işi ile değil gelecekteki işle ilgilidirler.

- Bu girişimciler toplum içinde efsaneleşen girişimcilerdir.(Çevik,2006: 69).

İdealist girişimci stilinde girişimci, yaratıcı karaktere de sahiptir. Yaratıcı olmak da belli ideallere sahip olmayı gerektirir. İdeali olmayanın gerçekte hayali ve hedefi de olmuyor. Girişimciliğin gelişmemesine neden olan toplumsal ve kişisel özelliklerden birisi de o toplumdaki kişilerin hayal güçlerinin eksikliği olarak gösterilir (Çevik,2006: 69).

Orjinal idealist girişimcilik; girişimcilerin hayallerini gerçekleştirmek ve amaçlarına ulaşmak üzere eyleme geçtikleri ve ilk defa sıfırdan başlayarak oluşturulan girişimlerdir (Tunç, 2007, s.83). Orijinal İdealist Girişimcilik Tipinin özelliklerini taşıyan bireylerin daha çok bilim, matematik, sanat, oyun yazarı, kitap yazarı, şair, yöneticilik, politikacı gibi meslek dallarına yatkın oldukları söylenebilir(İsır, 2006: 64).

Stratejist Girişimcilik

Bütüncül bir yaklaşım içinde, işin gerçekten hakkını vererek, fırsatı arayan, algılayan, tanımlayan, yakalayan ve onları gerçek hale getiren girişimciliktir. Stratejist lider girişimci stili olarak da adlandırılmaktadır. Stratejist girişimci stili öz olarak fırsatçıdır. Odaklanma da esas olarak fırsatı arayan, algılayıp, gören, yakalayan ve onları işe dönüştürürken öz çıkarını önde tutan bir yönde gelişir. Öz çıkarı ve maddi menfaatler onları büyük ölçüde motive eder. Piyasadaki mevcut bilgiyi ve saklı bilgileri çok iyi kullanan bir girişimcilik tarzıdır. İlk defa yeni işe girenlere, karşılıklı psikolojik destek vermesi, muhtemel yönetim zafiyetlerini gidermesi, riski dağıtması ve işletme zayıflığını en aza indirmesi açısından önemli bir girişimcilik stildir. Bunlar, deneyim düzeyleri yüksek, bilgi ve ustalık deneyimleri fırsatlara duyarlı, buldukları yerlere kendi becerileri, güçleri ile gelen, birlikte iş yapma ve ortaklık kültürüne sahip iyi yetişmiş ve çoğu da eğitilmiş girişimcilerdir. Stratejist girişimcilik stili uygun bir kaynakla, (içsel ve dışsal olarak) ortaya çıkan fırsatları; para, materyal, işgücü, bilgi ve zamanla yoğunlaşarak, tedarikçilere, çalışanlara, müşterilere, hatta rakiplere dahi bir zenginlik değeri sunarak ve yerine göre, oluşturulan bu değeri paylaşan girişimciliktir (Çevik,2006: 70-71).

Taktik Girişimcilik

Üçüncü tür girişimcilik tarzı taktik girişimciliktir. Bilinen bir teknoloji için de veya mevcut bir teknoloji pazarı içinde dikkate şayan bir performans sergileyip yenilikleri, farklı bilgi ve sistemleri işe koşan ve kazandıkları bu deneyim, bilgi ve becerilerini kendi adlarına bizzat kendileri kullanan 'taktik-dinamik' girişimci stildir. Mevcut teknolojiler altında bir işi yeniden yapılandıran, iş yöntemini değiştiren veya belli bir alanda bir ilave yenilik ve gelişme sağlayan, proje geliştiren girişimcilik stildir. İç girişimciliğin farklı bir versiyonudur. Zaman boyutu açısından ilk iki girişimcilik stilinden daha kısa anlı ve hemen ortaya çıkan ve yine çok kısa süreli fırsatlara yönelik bir girişimcilik stildir. Genellikle ürün üzerindeki bir yeniliğe veya kaliteye angaje olup, rakiplerine fark yaratanlar ve fark atan girişimcilik tarzı da bu grupta değerlendirilir. Taklitçidirler ancak dar alanda hızlı esnek ve zamanlı hareket eden bir girişimcilik tarzıdır (Çevik,2006: 71).

Geleneksel (İdari) Girişimcilik

İdareci girişimcilik stili, mevcut ve kurulu işleri ve işletmeleri yöneten geleneksel girişimci tipidir. Daha önce kurulmuş işletmelerde girişimcilik yaparlar. Girişimci bu bağlamda mevcut ve bilinen bir sektör içinde ve mevcut bir girişimciliği, günün şartlarına uyduran, işi yeniden yapılandıran ve devam ettiren girişimciliktir. Girişimci, bu tarz bir girişimcilikte mevcut bir işte daha çok örgütsel yapıyı, yeniliği organize ederken, yönetici sınırları belli ve çizili bir işi verilen bir yapı içinde organize eder. Bu tarz girişimcilik özellikle mevcut iş içinde oluşan bir iş geliştirmek için mevcut iş

fırsatlarını tanımlar, değerlendirir ve harekete geçirir. Aile şirketlerinde yeni neslin işi devralması en iyi örneklerden birisidir (Çevik,2006: 72).

Girişimciliği etkileme aracı (girişimcilik tipleri) olarak kategorize ettiğimizde ise; başarı odaklı, bağlılık odaklı ve güç odaklı olarak üç gruba ayırabiliriz. Diğer insanlardan zihinsel, ruhsal, tutumsal ve davranışsal olarak farklılık gösteren girişimcilerin, ekonomik güdülerden ziyade, psikolojik bir güdü olan başarı, bağlılık ve güç ihtiyacına bağlı olarak faaliyette buldukları söylenebilir (Cin ve Günay,2013: 12).

Başarma ihtiyacı, her tür insan davranışının gerisinde yatan psikolojik bir güç ve girişimcilik davranışını uzun soluklu olarak etkileyen bir faktördür. Yüksek ve güçlü başarma ihtiyacı ile güdülenmiş bireylerin, başarılı olmak için gerekli olan motivasyona sahip olmaları nedeniyle, diğer bireylere nazaran girişimciliğe yönelik davranışları sergilemelerine muhtemel bir sonuç olarak bakılabilir. Yüksek başarı ihtiyacına sahip bireyler, davranışlarının sonuçlarına katlanma, sorunları çözme, durumları analiz etme, başarı olasılıklarını araştırma, zorlukları aşma ve risk alma sorumluluk ve arzusuna sahiptirler (Ören ve Biçkes,2011: 74).

Bağlılık Güdüsü, başkaları tarafından sevilme ve kabul edilme isteği olarak gözlemlenir. Bağlılık isteği olan bireyler arkadaşlık için çaba harcarlar, rekabetçi durumlar yerine yardımlaşmayı tercih ederler ve yüksek derecede karşılıklı anlaşma olan ilişkileri seçerler (Çevik,2006: 87).

Güç güdüsü, diğerlerinin istenilen şekilde hareket etmesini sağlayabilmek için duyulan ihtiyaç olarak tanımlanmaktadır. Sağlam bir güç motivasyonu, disiplinli ve düzenli bir çalışma etiğini beraberinde getirir. Diğer taraftan güç bireyin insani ilişkiler kurmak yerine, zamanını başarıya ulaşma veya otoriteyi elde etme planları yapmasını da sağlayabilmektedir (Cin ve Günay,2013: 12).

3. KİŞİLİK KAVRAMI

Kişilik kavramı, insanın sosyal yaşantısının bir parçası olarak yüzyıllar boyunca ilgi görmesine rağmen bilimsel gelişimine 1930'lu yıllarda kişilik psikolojisinin diğer sosyal bilim alanlarından ayrı bir bilimsel disiplin olarak ortaya çıkmasıyla başlamıştır. Kişilik, bir bireyin davranış, tutum, ilgi ve becerilerini, giyim ve fiziksel görünümünü, konuşma tarzını, iletişim yeteneklerini, alışkanlıklarını ve diğer bireylerle olan etkileşimini kapsayan ve böylelikle bireyin tüm özelliklerini açıklayan bir kavramdır (Bozkurt,2013: 59). Diğer bir tanıma göre kişilik, bireyin iç ve dış çevresiyle kurduğu, diğer bireylerden ayırt edici, tutarlı ve yapılaşmış ilişki biçimidir. Kişilik bireyin, fizyolojik, zihinsel ve ruhsal özellikleri hakkındaki bilgisi olmasının yanı sıra, duygu, düşünce ve davranışlardaki benzerlik ve ayrılıkları oluşturan özellikler bütünüdür. İnsanlar bir diğer insandan farklı davranış kalıplarına sahiptirler. Dolayısıyla kişilik, bireylerin nasıl davranacağını açıklamaya yardımcı içsel durumları ifade eder. İçsel durumlar, nasıl davranacağımızı ve hissedeceğimizi etkileyen ve içimizde gelişen bütün duygusal, güdüsel ve bilişsel süreçleri kapsar (Erdurur, 2012: 32-33).

Kişilik İle İlgili Yaklaşımlar ve Girişimcilik İlişkisi

Holland'ın Kişilik Yaklaşımı

Holland, her insanın kişilik yapılarının farklı olması doğrultusunda, ilgi, istek, amaç, tutum ve yeteneklerindeki farklılık ölçüsünde iş seçimlerini yapmaları gerektiğini belirtmektedir. Holland'ın altı temel kişilik tipi ve mesleki eğilimden söz etmekte ve her kişilik türünün hangi mesleğe veya işe eğilimli olduğunu göstermektedir. Holland'a göre kişilik ve yaptığı iş uyumlu olduğunda iş tatmini yüksek, iş gören devir hızı düşüktür. Bu nedenle birey kendini değerlendirme süreci içinde ilgilerini, değerlerini, yeteneğini, bir diğer ifadeyle kişiliğini tanıdığı nispette, seçeceği mesleğe veya yapacağı işe yönelik kararını da sağlıklı vermiş olacaktır (Isır 2006: 64).

Tablo 1.1. Holland'ın Kişilik Tipi Tanımları

KİŞİLİK TİPLERİ	UYGUN PROBLEM ÇÖZME SÜRECİ	KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ	İLGİLER	ÖRNEK OLARAK VERİLEN MESLEKLER
Gerçekçi Tip	Duygusal, Düşünen	Kararlı, Materyalist, Pratik, Isıracı	El becerileri, Mekanik, Elektronik, Teknoloji	Tesisatçı, Elektrikçi, Ormancılık, Makinist, Mimar
Araştırmacı Tip	Sezgisel, Düşünen	Rasyonel, Analitik, Entelektüel, Hevesli, Eleştirici	Bilim, Matematik	Fizikçi, Antropolog, Kimyager, Matematikçi,
Artistik Tip	Sezgisel, Hisseden	Duygusal, İdealist, Etkileyici, Hayal gücü Kuvvetli	Dil, Sanat, Müzik	Oyun yazarı, Kompozitör, Kitap yazarı, Şair
Sosyal Tip	Duygusal, Hisseden	İşbirlikçi, Arkadaş, Sosyal	İnsan ilişkileri, Kişilerarası beceriler	Profesör, Psikolog, Öğretmenlik, Avukat, Misyoner
Girişimci Tip	Sezgisel, Hisseden	Maceracı, Enerjik, Konuşkan, Kendine güvenli, Optimist	Liderlik, Kişilerarası beceriler	Yönetici, Satış elemanı, Avukat, Politikacı, Müşteri
Gelenekçi Tip	Duygusal, Düşünen	Düzenli, Dürüst, Dikkatli, İtaatkar	İletişim sistemleri, Bilgisayar	Muhasebeci, İstatistikçi, Postane memuru

Tablo 1 incelendiğinde Holland'ın Gerçekçi Kişilik Tipi; duygusal düşünen, kararlı, pratik ısıracı özelliklere sahiptir. Bu özellikleri ile bu kişilik tipi Teknik Girişimcilik tipinin taşıdığı özellikler ile örtüşmektedir. Holland'ın Araştırmacı Kişilik ve Artistik Kişilik Tipleri, Orijinal Girişimciliğin analitik düşünme, eleştirici, duygusal, hayal gücü kuvvetli özellikleri ile bağdaştığı görülmektedir. Bununla birlikte Holland'ın Sosyal Kişilik Tipi' nin taşıdığı sosyal eğilimli olma, işbirlikçi olma özellikleri ise İç Girişimcilik Tipi ile yakın özellikler taşımaktadır. Öyleyse sosyal ilişkileri güçlü, arkadaş çevresi olan, işbirlikçi kişiler iç girişimci olma konusunda bir adım önde görülmektedir. Girişimci Girişimciler ise Holland'ın Girişimci Kişilik Tipi ile ortak özellikler göstermektedir. Buna göre Girişimci Kişiler maceracı, enerjik, kendine güvenen insanlardır ve genellikle girişimci özelliğe yatkın kişilerdir. Geleneksel Girişimcilerin taşıdığı dürüstlük, düzen, dikkat gibi özellikler de Holland'ın Gelenekçi Kişilik özellikleri ile örtüşmektedir.

Freud'un Kişilik Yaklaşımı

Freud'un tipolojisine göre, bireylerin kişilik tipleri Erotik, Obsesif, Narsist olmak üzere 3 kategoriden oluşmaktadır. Bu kişilik tipleri ve genel özellikleri şu şekilde özetlenebilir (Aktürk,2012: 49).

Kişilik Tipi	Kişilik Tipinin Özellikleri
Erotik Tipin Özellikleri	Başkaları ile olmayı sever Kalabalığı sever Kendisini ve başkalarını, "popüler", "doğru olanı yapmak", "toplumsal baskı" gibi değerlerle ölçer. Abartmayı sever.
Obsesif Tipin Özellikleri	Eleştirir, şüphecidir Kolay kolay etkilenmez Obsesif ve rasyonel olmakla övünür Basit olayları karmaşık bir biçimde yorumlar
Narsist Tipin Özellikleri	Kusuru başkalarına atar Başkalarıyla ilişkilerinde kendini beğenir Kendisiyle ilgili endişelerinin farkında değildir. Kendisinden memnundur.

Freud'un kişilik yaklaşımı kapsamında yer alan Erotik Kişilik Tipi; başkaları ile iş yapmayı seven, kalabalıktan hoşlanan kişilik özellikleri İç Girişimcilik Tipi ile birebir aynı özellikleri taşımaktadır. Erotik Kişilik özelliklerini taşıyan insanlar İç Girişimcilik Tipine yakın bireylerdir. Eleştirel, şüpheli, rasyonel özelliklere sahip Obsesif Kişilik Tipi, girişimcilik tiplerinden Araştırmacı Girişimci özelliklerini taşımaktadır.

Spranger'in Kişilik Yaklaşımı

Kişiliği değerlere göre sınıflandıran Spranger, her bireyin bir bütün olarak kişiliğini biçimlendiren bir hayat felsefesi, baskın değerleri olduğu kanısındadır. Spranger, insanları altı ideal Değer Tipi'ne göre sınıflandırmıştır (Çiğdem,2011: 24).

Kuramsal İnsan	Gerçeği keşfetmeye, gözlemeye ve sonuçlandırmaya ilgi duyar. Hayattaki gerçek amacı, bilgisini sistematize etmek ve yönetmektir.
Ekonomik İnsan	Yararlı olan nesnelere aşım derecede ilgi gösterir. Zengin olma merakı vardır. Kuramdan çok pratikliği sever, estetikten çok kullanışlılığı sever.
Estetik İnsan	Şekil, düzen, ahenge karşı ilgilidir. Estetiğe önem verir. Bütün işlerinde bu özellikleri arar.
Sosyal İnsan	Sosyal insan diğer insanlarla ilişkilere önem verir. Başkalarının işleri ile ilgilidir. Sıcak ve insancıl görünümlüdür. İnsanları sever.
Politik İnsan	Politik insan için güç önemlidir. Politika veya benzeri etkinliklerde her zaman güçlü ve lider olmayı ister. Başkalarını yönetmeyi çok sever.
Dini İnsan	Evrende iyi bir yaşama düzeni sağlanması ile ilgilidir. Bunun kendi inanışları yoluyla olabileceğine inanır.

Spranger' in Kişilik Tiplemesi içerisinde yer alan Kurumsal İnsan Tipi sergilediği gerçeği keşfetme, bilgisini yönetme özellikleri ile Orijinal İdealist ve Taktik Girişimcilik tipleri ile uyumluluk göstermektedir. Bu doğrultuda Kurumsal İnsan tipine sahip bireylerin Taktik Girişimciliğe ve Orijinal İdealist Girişimciliğe eğimli oldukları sonucuna ulaşılabilmektedir. Yine Spranger'in Ekonomik İnsan Tipinin, Teknik ve Orijinal İdealist Girişimcilik Tipine yakın olduğu görülmektedir. Ekonomik İnsan Tipi, pratiği seven, zengin olma merakı olan, kullanışlılıktan hoşlanan kişilerdir. Girişimcilerin sahip oldukları Başarma İhtiyacı özelliği, Spranger'in Estetik İnsan Tipine yakın olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Bu yapıya sahip bireylerde şekle, düzene, ahenge karşı ilgili oldukları, estetiğe önem verdikleri anlaşılmaktadır. Stratejist ve İç Girişimcilik Tipleri taşıdıkları özellikler itibariyle Spranger'in Sosyal İnsan Tipi ile oldukça yakın özellikler taşıdığı sonucuna ulaşılmaktadır. Bu kişiler sosyal değerlere önem veren, sıcak, insanları seven bireylerdir.

Hans Eysenck'in Kişilik Tipleri

Kubat (2007: 44)' e göre; Eysenck, kişilik tiplemesi teorisini, iki ayrı boyut ve bu boyutların her bir ucunda birer kişilik özelliği bulunan bir kalıp içerisinde oluşturmuştur. Bu boyutlardan birincisi, içedönük-dışadönük özelliklerinden oluşan boyut, ikincisi ise, duygusal dengesizlik (sınırlı)-duygusal dengelik (sakin) özelliklerden oluşan boyuttur.

İçedönük olanlar: Sessiz, çevreye karşı kapalı, yalnızlığı seven insanlardır. Okumak, yazmak, resim ve müzik gibi uğraşlarla ilgilenirler. Zor arkadaş edinirler. Sakin bir ortamda, telaşsız, denetimli bir yaşam biçimini severler. Güvenilir kimselerdir.

Dışadönük insanlar: İnsancıl, cana yakın ve girişkendirler. Kolay arkadaş edinirler. Heyecan veren ortamlardan hoşlanırlar. Neşeli, hareketli, konuşkan, Şakacı, iyimser, eğlenmeyi seven kimselerdir. Her zaman güvenilir degillerdir.

Nevrotik içedönük olanlar: Sürekli kaygı ve endişe içindedirler. Alıngan, sınırlı, tedirgin, aşırı duyarlıdırlar. Güvensiz, isteksiz, ilgisiz ve durgundurular. İnsanlarla kolay ilişki kuramazlar. Yetenek ve becerilerini geliştirme çabası içine girmezler.

Nevrotik dışadönük olanlar: Kaygılı ve tedirgin kimselerdir. Bedensel rahatsızlıklardan şikâyet ederler. Karamsar, neşesiz, durgun ve isteksizdirler. Çabuk hareket edip, sık yanırlar. İstekleri ve olanakları arasında denge yoktur.

Hans Eysenck' in Dışadönük İnsan Tipi, İç ve Girişimci Girişimcilik Tipleriyle benzer özellikleri taşımaktadır. Dışadönük insanlar, cana yakın, girişken, sosyal, neşeli, hareketli, iyimser, güvenilir özellikleri ile girişimci olmaya daha yakın bireylerdir. İçedönük, Nevrotik İçedönük ve Nevrotik Dışadönük insanlar taşıdıkları özellikler nedeniyle girişimci olma vasıflarından oldukça uzak oldukları görülmektedir. Çünkü bu yapıdaki bireyler genel olarak sessiz, dışarıya kapalı, kaygılı, endişeli, güvensiz, isteksiz, ilgisiz, duyarsız, karamsar özellikler göstermektedirler.

A ve B Tipi Kişilik

Çiğdem (2011: 26)' e göre Freidman ve Rosenman tarafından stres kavramı ile ilişki kurularak ortaya çıkarılan " A Tipi" ve "B Tipi" kişilik biçimleri günümüzde geniş kabul alanı bulmuştur. Araştırmacıların ortaya çıkardıkları her iki kişilik tipide bireylerin günlük yaşamlarında strese maruz kalma seviyeleri ile yakın ilişkili bulunmuştur. Bu konudaki bulgulara göre, A Tipi kişiliğe sahip bireylerde kalp rahatsızlıklarının, B Tipi kişiliğe sahip bireylere oranla iki kat daha fazla olma olasılığı tespit edilmiştir. Ayrıca örgütlerin orta ve alt kademelerinde A tipi kişiliğe sahip bireylerin, B tipi kişiliğe sahip bireylere kıyasla daha başarılı oldukları, ancak üst kademede B tipi kişiliğe sahip bireylerin sabırlı ve etraflı düşünmelerinden dolayı daha başarılı oldukları tespit edilmiştir.

A tipi kişilik özellikleri: A tipi kişiliğe sahip olanların özelliklerini şu şekilde sıralamak mümkündür: Rekabetçidirler, sosyal alanda ve mesleğinde hırslıdırlar, dakiktirler, güçlü ve etkileyici bir kişilik yapısına sahiptirler. Aynı şekilde sabırsızdırlar, aynı anda birkaç iş yapmayı severler, insanlara ve olaylara çabuk sinirlenirler, onaylanmayı beklerler, sorunlu bir dinleme tarzları vardır, daima telaşlıdırlar, duygularını saklarlar, kendilerini ve başkalarını işlerini bitirmeye zorlarlar. Aynı anda iki işi birden yapmaya çalışır, boşa zaman geçirmeyi sevmez, rakamlara önem verir, başarıyı ölçer, atılgandır, rekabeti sever ve kendisini devamlı zaman baskısı altında hisseder. İş hayatında azimli, hırslı ve çalışkan insanların daha çok A tip kişiliğe sahip kişiler olduğu söylenebilir.

B tipi kişilik özellikleri: B tipi kişiliğe sahip olanlarda ise şu özelliklerin daha yaygın olduğu söylenebilir: Rekabeti sevmezler, sosyal konumundan ve mesleğinden memnundurlar, sakin bir kişilik yapısına sahiptirler, sabırlı ve yavaşlardır.

A Tipi Kişilik özellikleri ile girişimcilik eğilimleri arasındaki ilişki incelendiğinde, A Tipi kişilerin sahip oldukları rekabetçi, hırslı, disiplinli, güçlü olmaları özellikleri ile Girişimci ve Orijinal İdealist Girişimci Tipleri arasında ilişkinin mevcut olduğu görülmektedir. B Tipi Kişilik özelliklerine sahip bireyler ise Geleneksel Girişimcilik arasında ilişkinin olduğu, sakin olma özelliklerinin onları geleneksel girişimciliğe eğilimleri ile örtüştüğü görülmektedir.

Beş Faktör Kişilik Modeli

Kubat (2007: 51)'a göre Mc Crae ve Costa (1992) tarafından önerilen beşfaktör dışadönüklük, yumuşak başlılık, sorumluluk, nörotisizm, gelişime açıklıktır. Her faktör, altı alt boyuttan oluşmaktadır.

Dışadönüklük	Yumuşak başlılık	Sorumluluk	Nörotisizm	Gelişime açıklık
Sıcakkanlılık	Başkalarına güven	Beceriklilik	Kaygı	Hayalgücü
Sosyallik	Açıksözlülük	Düzenlilik	Kızgınlık	Estetik eğilim
Baskınlık	Yardıms severlik	Göreve bağlılık	Depresyon	Duygusal eğilim
Hareketlilik	Uyum	Başarma güdüsü	Sosyal kaygı	Deneyime açıklık
Heyecan arama	Alçakgönüllük	Özdisiplin	Şuursuzluk	Zihinsel merak
Pozitif duygular	Yumuşak yüreklilik	Ayrıntılı düşünme	Düşünmeden hareket etme	Değerler

Beş faktör kişilik modelinde yer alan Dışadönüklük Tipinin taşıdığı özellikler incelendiğinde bu yapıya sahip bireylerin İç Girişimcilik ve Girişimci Girişimcilik tiplerine yatkın özellikler taşıdıkları görülmektedir. Buna karşın kaygı, kızgınlık, depresyon gibi özellikler gösteren Nörotisizm tipinin girişimcilik tipleriyle ilişkili olduğuna dair bir tespit yapılamamaktadır. Girişimcilerin sahip oldukları başarıma ihtiyacı özelliği, beceriklilik, düzen, disiplin başarıma güdüsü özellikleri ile Beş Faktör Modelinin Sorumluluk Kişilik Tipi ile uygunluk gösterdiği görülmektedir. Ayrıca Yumuşak Başlılık kişilik tipinin sahip olduğu kişilik özellikleri itibariyle Stratejist Girişimcilik tipi ile örtüştüğü görülmektedir. Tabloda görüldüğü üzere Gelişime Açık kişilerin sahip oldukları hayal gücü, estetik eğilim, merak gibi özelliklerinin daha çok Orijinal ve Orijinal İdealist Girişimcilik tipi ile uyumluluk gösterdiği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Sonuç

Bu çalışmada, girişimcilik kavramı ele alınmıştır. Bu bağlamda girişimcilik sınıflandırılmış ve girişimcilik tipleri ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Girişimciliği nitelik-misyon temelli kategorize ettiğimizde, orijinal, iç, kurumsal, profesyonel, teknik, girişimci ve çevreci olmak üzere yedi kategoriye ayrılmıştır. Girişimciliği yönelim-referans olarak kategorize ettiğimizde ise, orijinal, stratejist, taktik ve geleneksel (idari) olmak üzere dört grupta incelenmeye çalışılmıştır. Girişimciliği etkileme aracı (girişimcilik tipleri) olarak kategorize ettiğimizde ise; başarı odaklı, bağlılık odaklı ve güç odaklı olarak üç grupta toplanmıştır.

Bu kapsamda girişimcilikle yakın ilişkisi bulunan kişilik tipleri ele alınmış ve girişimcilik tipleri ile kişilik yaklaşımları ilişkilendirilmiş ve bulunan ilişkiler açıklanmaya çalışılmıştır.

Holland'ın Gerçekçi Kişilik Tipi ile Teknik Girişimcilik tipinin taşıdığı özelliklerin birbiriyle örtüştüğü görülmüştür.. Holland'ın Araştırmacı Kişilik ve Artistik Kişilik Tipleri, Orijinal Girişimciliğin analitik düşünme, eleştireci, duygusal, hayal gücü kuvvetli özellikleri ile bağdaştığı görülmektedir. Bununla birlikte Holland'ın Sosyal Kişilik ise İç Girişimcilik Tipi ile yakın özellikler taşıdığı görülmüştür. Girişimci Girişimciler ise Holland'ın Girişimci Kişilik Tipi ile ortak özellikler göstermektedir. Buna göre Girişimci Kişiler maceracı, enerjik, kendine güvenen insanlardır ve genellikle girişimci özelliğe yatkın kişilerdir. Geleneksel Girişimcilerin taşıdığı dürüstlük, düzen, dikkat gibi özellikler de Holland'ın Gelenekçi Kişilik özellikleri ile örtüşmektedir.

Freud'un kişilik yaklaşımı kapsamında yer alan Erotik Kişilik Tipi, İç Girişimcilik Tipi ile benzer özellikler taşımaktadır. Eleştirel, şüpheli, rasyonel özelliklere sahip Obsesif Kişilik Tipi, girişimcilik tiplerinden Araştırmacı Girişimci özelliklerini taşımaktadır.

Spranger' in Kişilik Tiplemeşi içerisinde yer alan Kurumsal İnsan Tipi ile Orijinal İdealist ve Taktik Girişimcilik tipleri, Ekonomik İnsan Tipinin, Teknik ve Orijinal İdealist Girişimcilik Tipi ile ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Girişimcilerin sahip oldukları Başarma İhtiyacı özelliği Spranger'in Estetik İnsan Tipine yatkın olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Yine Stratejist ve İç Girişimcilik Tipleri taşıdıkları özellikler itibariyle Spranger'in Sosyal İnsan Tipi ile oldukça yakın özellikler taşıdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Hans Eysenck' in Dışadönük İnsan Tipi, İç ve Girişimci Girişimcilik Tipleriyle benzer özellikleri taşımaktadır. Dışadönük insanlar, cana yakın, girişken, sosyal, neşeli, hareketli, iyimser, güvenilir özellikleri ile girişimci olmaya daha yatkın bireylerdir. İçedönük, Nevrotik İçedönük ve Nevrotik Dışadönük insanlar taşıdıkları özellikler nedeniyle girişimci olma vasıflarından oldukça uzak oldukları görülmektedir. Çünkü bu yapıdaki bireyler genel olarak sessiz, dışarıya kapalı, kaygılı, endişeli, güvensiz, isteksiz, ilgisiz, duyarsız, karamsar özellikler göstermektedirler.

A Tipi Kişilik özellikleri ile girişimcilik eğilimleri arasındaki ilişki incelendiğinde, A Tipi kişilerin sahip oldukları rekabetçi, hırslı, disiplinli, güçlü olmaları özellikleri ile Girişimci ve Orijinal İdealist Girişimci Tipleri arasında ilişkinin mevcut olduğu görülmektedir. B Tipi Kişilik özelliklerine sahip bireyler ise Geleneksel Girişimcilik arasında ilişkinin olduğu, sakin olma özelliklerinin onları geleneksel girişimciliğe eğilimleri ile örtüştüğü görülmektedir.

Beş faktör kişilik modelinde yer alan Dışadönüklük Tipinin, İç Girişimcilik ve Girişimci Girişimcilik tiplerine yatkın özellikler taşıdıkları görülmektedir. Buna karşın kaygı, kızgınlık, depresyon gibi özellikler gösteren Nörotisizm tipinin girişimcilik tipleriyle ilişkili olduğuna dair bir tespit yapılamamaktadır. Yumuşak Başlılık kişilik tipinin

sahip olduğu kişilik özellikleri itibariyle de Stratejist Girişimcilik tipi benzer özellikleri taşımaktadır. Son olarak, Gelişime Açık kişilerin sahip oldukları hayal gücü, estetik eğilim, merak gibi özelliklerinin daha çok Orijinal ve Orijinal İdealist Girişimcilik tipi ile uyumluluk gösterdiği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Kaynakça

- Aktürk E. (2012);"Üniversite Öğrencilerinin Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerindeki Etkisi: Düzce Üniversitesinde Bir Araştırma", *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bacanlı, H. İlhan T. ve Aslan, S.,(2000); "Beş Faktör Kuramına Dayalı Bir Kişilik Ölçeğinin Geliştirilmesi: Sıfatları Dayalı Kişilik Testi", **Türk Eğitim Bilimleri Dergisi**, 7(2), 261-279.
- Bozkurt Ö. (2010);" Girişimcilik Eğiliminde Kişilik Özelliklerinin Önemi", **Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi**, Cilt 2,Sayı 1,ss.93-111.
- Bozkurt Ö. ve Erdurur K. (2013);" Girişimci Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimindeki Etkisi: Potansiyel Girişimciler Üzerinde Bir Araştırma", **Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi**, (8:2) ss.57-78.
- Canbaz M., Çankır B. ve Çevik E.,(2013);"İşletme Ve Muhasebe Eğitimi Alan Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesinde Bölgesel Farklılık Etkisi", **Congress-SDU**, ss.1-16.
- Cin H. ve Günay G.,(2013);" Girişimcilerin Girişimcilik Tipleri İle Duygusal Zekaları Arasındaki İlişki: Edirne Örneği", **Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi**, (8:2),ss.7-32.
- Çarıkçı İ.H. ve Koyuncu O.(2010);" Bireyci-Toplumcu Kültür Ve Girişimcilik Eğilimi Arasındaki İlişkiyi Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma", **Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Yıl 2, Sayı 3,ss.1-18.
- Çevik E. (2006);"Girişimcilerin, Girişimcilik Tipleri ile "Çalışma Amaçları Arasındaki İlişki", Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, İstanbul.
- Çiğdem H.Y.(2011);"Hizmet İşletmelerinde Çalışanların Kişilik Özellikleri ve İç Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi", *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Daniel Muzyka, Alice De Koning and Neil Churchill, "On Organization and Adaptation: Building The Entrepreneurial Corporation", **European Management Journal**, Vol.13, No.4, (1995), s.352.
- Erdurur K. (2012);"Turizm Lisans Dersi Alan Öğrencilerin Girişimci Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimine Etkisi: Akçakoca Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu Örneği", *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Güney, Semra (2008) **Girişimcilik, Temel Kavramlar Ve Bazı Güncel Konular**, (3. Baskı). Ankara: Siyasal Kitabevi.

- Hartog, Joop, Praag, Mirjam Van, Van Der Sluis, (2010) Justin If You Are So Smart, Why Aren't You an Entrepreneur? Returns to Cognitive and Social Ability: Entrepreneurs Versus Employees, **Journal of Economics & Management Strategy**, 19 (4) 947-989.
- Isır, T., (2006);” Örgütlerde Personel Seçim Süreci: Bir Kamu Kuruluşundaki Yönetici Personelin Kişilik Özelliklerinin Tespit Edilerek, Personel Seçim Sürecinin İyileştirilmesi Üzerine Bir Araştırma”, *Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı.
- Kamaşak R. ve Bulutlar F. (2010);” Kişilik, Mesleki Tercih Ve Performans İlişkisi: Akademik Personel Üzerine Bir Araştırma”, **Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi**, Cilt 2,Sayı 2, ss.119-126.
- Ören, K. ve Biçkes, M (2011). “Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Potansiyeli Üzerindeki Etkileri (Nevşehir’deki Yüksek Öğrenim Öğrencileri Üzerinde Yapılan Bir Araştırma)”, **Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, 16(3), s: 67-86.
- Özkul G. ve Dulupçu M.A. (2007);”Kişisel Gelişimin Girişimci Tipleri Üzerine Etkisi: Antalya-Isparta İllerinde Bir İnceleme”, **Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi**, Cilt 2, Sayı 2, ss.67-92.
- Stephen L. Mueller and Anisya S. Thomas, “Culture and Entrepreneurial Potential: A Nine Country Study of Locus Control and Innovativeness”, **Journal of Business Venturing**, Vol.16, (2000), s.52.
- Tunç, B. (2007);” İşletmelerde Yaratıcılık Yenilikçilik Girişimcilik Yönetimi”, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.